

Załącznik
do Uchwały Nr XV/80/16
Rady Gminy Wizna
z dnia 12 lutego 2016 r.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI RUTKOWSKIE NA LATA 2016 – 2023

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	3
2. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI	3
2.1. Charakterystyka ogólna miejscowości	3
2.2. Historia miejscowości	4
3. INWENTARYZACJA ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI	5
3.1. Środowisko przyrodnicze	5
3.2. Gospodarka i turystyka	6
3.3. Rolnictwo	7
3.4. Infrastruktura społeczna oraz kapitał ludzki i społeczny	7
3.5. Infrastruktura techniczna i komunikacyjna	8
4. CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA MIESZKAŃCÓW	8
5. OCENA SŁABYCH I MOCNYCH STRON MIEJSCOWOŚCI	9
6. KIERUNKI ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI I PLANOWANE DZIAŁANIA	10
7. WDRAŻANIE I MONITOROWANIE	13

1. WSTĘP

Plan Odnowy Miejscowości został opracowany zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. z 2013 r. poz. 501 ze zm.).

Rozwój i odnowa obszarów wiejskich to jedno z kluczowych wyzwań, jakie stoją przed Polską w najbliższych latach. Zakłada on podejmowanie zróżnicowanych działań: kształtujących rzeczywistość wiejską w sposób zapewniający zachowanie walorów środowiskowych, dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich; aktywizujących miejscową ludność, poprawiających jakość życia m.in. poprzez rozwój infrastruktury, zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich; wpływających na wzrost atrakcyjności turystycznej tych terenów.

Plan Odnowy Miejscowości jest jednym z najważniejszych elementów odnowy wsi, jej rozwoju oraz poprawy warunków życia mieszkańców. Plan Odnowy Miejscowości Rutkowskie jest dokumentem strategicznym, określa najważniejsze działania w sferze społeczno-gospodarczej na lata 2016-2023. Konieczność posiadania Planu Odnowy Miejscowości wynika z potrzeby wykorzystania istniejącego potencjału i szans rozwojowych. Sporządzenie i uchwalenie takiego dokumentu stanowi niezbędny warunek przy aplikowaniu o środki finansowe z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, m.in. w ramach „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020”, przede wszystkim na inwestycje mające poprawić komfort życia lokalnych społeczności.

Niniejsze opracowanie zawiera charakterystykę miejscowości, jej historię, analizę zasobów służącą przedstawieniu stanu rzeczywistego, analizę mocnych i słabych stron, planowane kierunki rozwoju, a także zakładane przedsięwzięcia wraz z szacunkowymi kosztami i harmonogramem działań. Cele i działania zaproponowane w opracowaniu są zgodne i komplementarne z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu takimi jak Polityka Spójności Unii Europejskiej na lata 2014-2020, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 oraz Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2020 roku. Dodatkowo należy zaznaczyć, iż przyjęcie konkretnych zadań i kolejność ich realizacji wynika z nakreślonych przez mieszkańców obszarów potrzeb o znaczeniu priorytetowym dla poprawy jakości życia i inwentaryzacji zasobów miejscowości, identyfikacji oczekiwań mieszkańców dotyczących przyszłości mieszkańców i miejscowości.

Niniejszy plan jest dokumentem otwartym, stwarzającym możliwość aktualizacji w zależności od potrzeb społecznych i uwarunkowań finansowych. Oznacza to, że mogą być dopisywane nowe zadania, a także, że może zmienić się kolejność ich realizacji w zależności od uruchomienia i dostępu do funduszy UE.

2. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI

2.1. Charakterystyka ogólna miejscowości

Rutkowskie są wsią położoną w zachodniej części województwa podlaskiego, w powiecie łomżyńskim, w gminie Wizna. Od miejscowości gminnej – Wizny – dzieli je ok. 8,5 km, od miasta powiatowego – Łomży – ok. 30 km, od stolicy województwa – Białegostoku – ok. 70 km. Przez Rutkowskie przebiega droga powiatowa nr 1966B o nazwie: „Wizna – Sambory – Sieburczyn – Rutkowskie – Burzyn – Pluty – do drogi 1834B” oraz droga gminna nr 105617B Sieburczyn – Rutkowskie. Rutkowskie leżą nad rzeką Biebrzą.

Rysunek 1. Położenie gminy Wizna w powiecie łomżyńskim.

Źródło: www.gminy.pl

Powierzchnia Rutkowskich obejmuje 3,37 km², co stanowi niewiele ponad 2,5 % powierzchni gminy (133 km²). Według danych Urzędu Stanu Cywilnego na dzień 31 grudnia 2015 roku miejscowość zamieszkiwało 152 osoby, w tym 74 kobiety i 78 mężczyzn; gęstość zaludnienia wynosi 45 osób/km². Mieszkańcy miejscowości stanowią niecałe 4 % ogółu ludności gminy (4 299 osób).

Rutkowskie są jedną z 24 miejscowości na terenie gminy Wizna oraz są siedzibą sołectwa.

Mieszkańcy korzystają z licznych usług z zakresu obsługi ludności i obsługi rolnictwa zlokalizowanych w miejscowości gminnej – Wiźnie.

Struktura użytkowania gruntów przedstawia się następująco: użytki rolne – 80 %, lasy i grunty leśne – 15 %, pozostałe grunty – 5 %. Mieszkańcy utrzymują się głównie z rolnictwa, jednak malowniczy krajobraz i piękne rozlewiska Biebrzy stwarzają możliwości rozwoju turystyki i powstawania gospodarstw agroturystycznych.

2.2. Historia miejscowości

Najstarsze zapisy o miejscowości pochodzą z lat 1414 – 1425, kiedy to Książę Janusz I nadał Zdzisławowi, Sułkowi i Trojanowi z Górek 20 włók wraz z siedliskiem zwanym Nory nad rzeką Biebrzą z jej jednym brzegiem. Ten sam książę w 1417 roku nadał też Janowi z Górek 10 włók zwanych Kamionka nad rzeką Biebrzą wraz z jednym jej brzegiem bez barci.

Następnie Książę Władysław sprzedał 20 włók zwanych Nory z jednym brzegiem rzeki Biebrza nieznanemu z imienia szlachcicowi z Rutkowa na Zawkrzu w 1437 roku. Był on założycielem rodziny na tym siedlisku herbu Bończa.

W 1474 roku Stanisław Rutkowski z Nor występował w aktach kościelnych, w sporze z plebanem Janem z Goworowa.

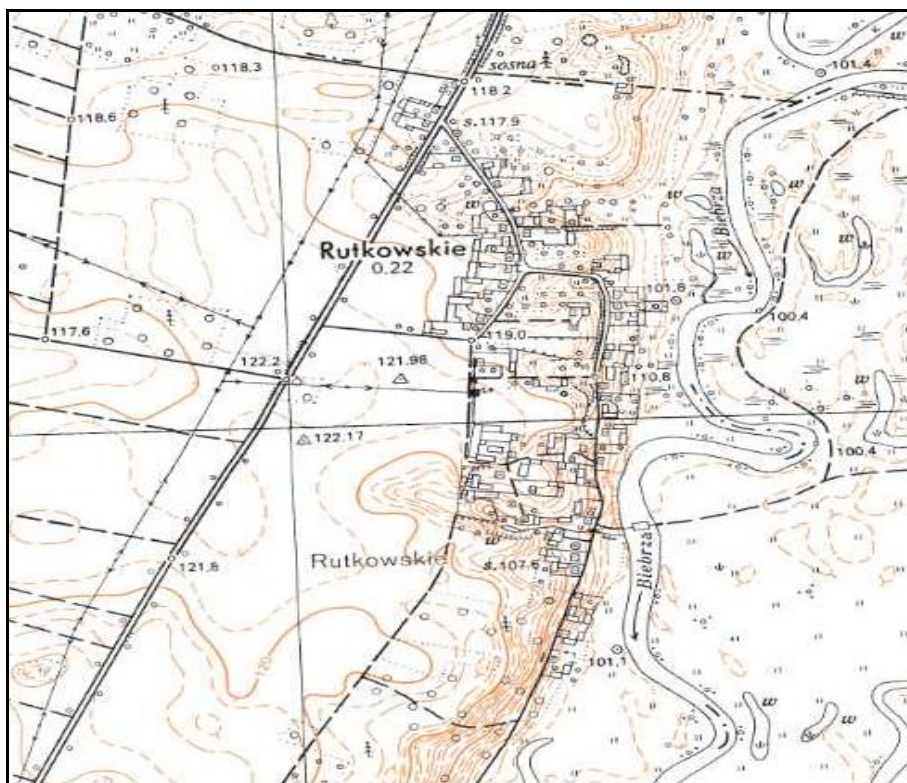
W 1478 roku wystąpili w aktach wiskich Marcin z synem Mikołajem, Rutkowscy z Nor, jako dziedzice dóbr w Norach. W tychże aktach wiskich z 1481 i 1490 roku wystąpił Falisław Rutkowski z Nor, który w 1481 roku sprzedał 1 włókę położoną koło Zaborowa (Rutki Zaborowo) graniczącą z ziemią

mieszczan wiskich. W aktach wiskich z 1518 roku wystąpił Andrzej syn Jakuba z Rutek Nor a w 1525 roku Jakub syn zmarłego Falisława Rutkowskiego z Nor oraz Stanisław syn zmarłego Bartłomieja z Nor, obaj byli dla siebie bratankami, posiadającymi ziemię w Norach.

W aktach tych z 1526 roku zapisany był Maciej syn zmarłego Mikołaja Rutkowskiego z Nor z bratankiem Olbrachtem synem zmarłego Jana z Nor.

W miejscowości dominuje zabudowa zagrodowa. Urbanistycznie wieś jest wielodrożnicą o zwartej zabudowie.

Rysunek 2. Plan miejscowości Rutkowskie

Źródło: www.geoportal.gov.pl

3. INWENTARYZACJA ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI

3.1. Środowisko przyrodnicze

Rutkowskie, podobnie jak całe województwo podlaskie, położone są na terenie Zielonych Płuc Polski. Leżą nad rzeką Biebrzą, w otulinie Biebrzańskiego Parku Narodowego.

Stosunkowo bogata rzeźba terenu uwarunkowana jest różnicami wzniesień, wysokości względne pomiędzy poszczególnymi formami morfologicznymi dochodzą do kilkudziesięciu metrów. Duże jest również zróżnicowanie nachylenia terenu – od prawie płaskich form dolinowych do ponad 15%. Dzięki tak ukształtowanej rzeźbie terenu istnieją liczne naturalne punkty widokowe, z których można podziwiać panoramę okolicy. Atrakcyjność krajobrazową wzbogacają wody powierzchniowe, głównie rzeka Biebrza, która w tej części doliny silnie meandruje. Nieuregulowane koryto rzeczne sprawia, że co roku w okresie wiosennych roztopów rzeka wylewa na rozległe tereny terasy zalewowej.

Najpowszechniej występującym utworem powierzchniowym na terenie miejscowości są gliny zwałowe (gliny pylaste i piaszczyste oraz piaski gliniaste o znacznej miąższości). Na glinie w obrębie akumulacji lodowcowej punktowo zalegają ablacyjne piaski i żwiry o różnych frakcjach, w granicach pagórków kemowych wodnolodowcowe piaski i żwiry. W strefie moren czołowych występują piaski i żwiry, piaski i pospółki gliniaste oraz gliny o zróżnicowanej miąższości związanej z wysokością

poszczególnych form morfologicznych. Na terenie miejscowości Rutkowskie znajdują się udokumentowane złoża piasku.

Szatę roślinną, obok powszechnie występujących gatunków, tworzą rzadkie formy roślinne znajdujące się pod ścisłą ochroną, zwiększające atrakcyjność turystyczną i krajobrazową terenu. Są to zbiorowiska roślinne boru mechowiskowego i borealnej świerszczyny oraz: brzoza niska, gnieźnik leśny, goryczka wąskolistna, grązel żółty, kocanki piaszkowe, lilia złotogłów, turówka wonna, widłak jałowcowy, szachownica kostkowała, fiołek torfowy, wełnianeczka alpejska, wierzba borówkolistna.

Unikalna fauna terenu jest najliczniej reprezentowana przez ptaki. Różnorodność naturalnych siedlisk roślinnych sprawia, że jest to doskonałe miejsca bytowania wielu gatunków ptaków, w tym również lęgowych. Najliczniej występującymi na terenie Rutkowskich gatunkami ptaków są mazurek i trznadel będące pod ścisłą ochroną gatunkową.

3.2. Gospodarka i turystyka

W Rutkowskich brak jest podmiotów gospodarczych prowadzących działalność. Mieszkańcy miejscowości zajmują się głównie rolnictwem. W Rutkowskich istnieje gospodarstwo agroturystyczne, które poza noclegami i wyżywieniem, oferuje swoim gościom również: zbieranie grzybów, ognisko lub grilla, spływy kajakami, kurs dojenia krów, wypiek chleba, przejażdżkę bryczką lub kulig zimą, zwiedzanie zabytkowych obiektów i ciekawych miejsc historycznych.

Usytuowanie Rutkowskich z dala od ośrodków wielkiego przemysłu sprawia, że środowisko naturalne jest nieskażone i sprzyja rekreacji oraz aktywnemu wypoczynkowi. Atmosfera naturalnego środowiska, jaką stwarza rzeka Biebrza sprawia, że Rutkowskie są wspaniałym miejscem rekreacji i wypoczynku cenionym zarówno przez wędkarzy jak też przez całe rodziny, które nad brzegami rzeki organizują sobie biwaki i pikniki.

Rutkowskie położone są na wysokim wręcz stromym brzegu Biebrzy, dlatego też są świetnym miejscem do podziwiania wspaniałej panoramy okolicy.

Miejscowość posiada dogodne warunki dla aktywnego wypoczynku m.in. dzięki prowadzącym przez nią szlakom turystycznym:

- pieszo-rowerowy żółty: Wizna – Burzyn – Twierdza Osowiec – Goniądz długości 64,3 km,
- rowerowy: Wizna – Burzyn – Brzostowo – Radziłów – Klimaszewnica – Białaszewo – Ruda – Pieńczykówka – Ciszewo – „Las Grzędy” – Orzechówka – śluza Sosnowo długości 130,7 km,
- ścieżka rowerowa powiatu łomżyńskiego: Łomża (dworzec PKS) – Drozdowo – Bronowo – Niwkowo – Wizna – Sambory – Sieburczyn – Rutkowskie – Burzyn – Makowskie – Grądy Male – Jedwabne – Kownaty – Łomża (dworzec PKS) długości 73 km.

Ponadto planowane jest urządzenie miejsc do wypoczynku przy ścieżkach rowerowych.

Rutkowskie stanowią również świetne miejsce wypadowe do zwiedzenia położonych niedaleko: grodziska w Samborach (ok. 5 km), Biebrzańskiego Parku Narodowego (1 km), Schronu kapitana Raginisa (ok. 10 km), Narwiańskiego Parku Narodowego (ok. 30 km), synagogi w Tykocinie (ok. 35 km), twierdzy w Osowcu (ok. 45 km).

Rysunek 3. Miejscowość Rutkowskie

Źródło: www.google.pl

3.3. Rolnictwo

Rutkowskie mają charakter rolniczy. W obrębie miejscowości 80% powierzchni zajmują użytki rolne, wśród których zdecydowaną większość stanowią grunty orne; ok. 20% powierzchni użytków rolnych zajmują łąki i pastwiska. Przeważają gleby IV i V klasy bonitacyjnej.

Na terenie Rutkowskich znajduje się 70 gospodarstw rolnych. Zdecydowaną większość (54%) stanowią gospodarstwa małe (o powierzchni do 5 ha), gdzie 22 gospodarstwa to gospodarstwa o powierzchni mniejszej niż 1 ha, a 16 posiada powierzchnię pomiędzy 1 a 5 ha; gospodarstw średnich (pomiędzy 5 a 15 ha) jest 24 (34 %), natomiast gospodarstw dużych, zajmujących powierzchnię większą niż 15 ha, jest 8 (12 %), przy czym na terenie miejscowości nie istnieją gospodarstwa o powierzchni większej niż 30 ha.

Rolnictwo jest głównym źródłem utrzymania mieszkańców. Gleby są zróżnicowane, ich jakość nie jest zbyt wysoka, dlatego też dominują uprawy zbóż. Obfitość łąk i pastwisk przyczyniła się do popularności hodowli bydła mlecznego. Poza tym rolnicy zajmują się również hodowlą trzody chlewnej i w mniejszym stopniu innych gatunków zwierząt.

3.4. Infrastruktura społeczna oraz kapitał ludzki i społeczny

Z usług z zakresu obsługi ludności i obsługi rolnictwa mieszkańcy Rutkowskich korzystają w Wiźnie, w której znajdują się: Urząd Gminy, poczta, bank, ośrodek zdrowia, apteka, Zespół Szkół w Wiźnie (w tym: szkoła podstawowa, gimnazjum i oddział przedszkolny), biblioteka publiczna, 19 sklepów, piekarnia, Spółdzielnia Kółek Rolniczych, lecznica weterynaryjna oraz inne podmioty świadczące działalność usługową. Rutkowskie należą do parafii p.w. Trójcy Przenajświętszej w Burzynie.

Nad bezpieczeństwem publicznym zarówno Rutkowskich jak i całej gminy czuwają policjanci z komisariatu w Jedwabnem i punktu przyjęć interesantów w samej Wiźnie.

W Rutkowskich nie istnieje żaden sklep, miejscowość nie posiada też bazy sportowej. Mieszkańcy wsi mają ograniczone możliwości dostępu do Internetu.

W miejscowości znajduje się świetlica wiejska, która w 2015 roku została wyremontowana oraz wyposażona, a także Dom Rolnika.

Struktura wiekowa wsi przedstawia się następująco:

- 41 osób w wieku 0 – 25 lat,
- 51 osób w wieku 25 – 50 lat,

- 60 osób w wieku 50 lat i więcej.

W mieszkańcach tkwi duży potencjał, który sprawia, że są oni jednym z podstawowych zasobów miejscowości. W istniejącym budynku świetlicy wiejskiej śmiało może działać Koło Gospodyń Wiejskich, w chwili obecnej jest głównie miejscem organizacji imprez okolicznościowych, zarówno przez mieszkańców Rutkowskich, jak i okolicznych miejscowości.

3.5. Infrastruktura techniczna i komunikacyjna

Rutkowskie położone są przy drodze powiatowej nr 1966B o nazwie „Wizna – Sambory – Sieburczyn – Rutkowskie – Burzyn – Pluty – do drogi 1834B”, przez wieś przebiega również droga gminna nr 105617B Sieburczyn – Rutkowskie. Stan techniczny znajdujących się na terenie miejscowości odcinków drogi powiatowej jest średni, natomiast drogi gminnej – nienajlepszy, jej nośność jest niższa niż określają to warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie, poza tym posiada nawierzchnię gruntową.

W 2015 roku wybrano wykonawcę robót budowlanych polegających na remoncie drogi gminnej nr 105617B Sieburczyn – Rutkowskie na odcinku o długości 700,0 m.

Na terenie Rutkowskich znajduje się przystanek autobusowy, w dni robocze kilka razy w ciągu dnia kursują z niego autobusy PKS w Łomży, którymi przez Wiźnę i Stare Bożejewo można dojechać do Łomży, natomiast w przeciwnym kierunku przez Burzyn do Mocarzy.

Mieszkańców Rutkowskich w wodę zaopatruje wodociąg zbiorowy „Wizna”, który dostarcza wodę również wsiom: Boguszki, Małachowo, Męczki, Ruś, Sieburczyn, Sambory, Wierciszewo, Wizna, Zanklewo. Ujęcie wody dla niego składa się z jednej studni wierconej (głębinowej) usytuowanej na działce znajdującej się w odległości około 70 metrów od stacji uzdatniania wody zlokalizowanej w centralnej części Wizny przy ul. Kopernika. Studnia SW2 jest podstawową i zapewnia zaopatrzenie w wodę ww. miejscowości. Studnia SW1 nie jest w pełni sprawna, brak źródła zasilania oraz znaczna odległość od stacji na razie eliminują ją jako źródło wody, także rezerwowe. Zasoby eksploatacyjne wynoszą 97 m³/h, wykorzystywane są jednak tylko w 65%. W Wiźnie istnieje ponadto studnia głębinowa na terenie Spółdzielni Kółek Rolniczych. Na terenie miejscowości sieć wodociągowa posiada 30 przyłączy wodociągowych, z których korzysta 145 osób. Infrastrukturą wodociągową zarządza Spółdzielnia Kółek Rolniczych w Wiźnie.

W miejscowości nie istnieje sieć kanalizacyjna. Ścieki odprowadzane są przez mieszkańców do przydomowych zbiorników bezodpływowych lub przydomowych oczyszczalni ścieków.

Miejscowość Rutkowskie objęta jest systemem zbiórki odpadów stałych. Raz w miesiącu odpady są odbierane przez firmę wybraną w drodze przetargu. Od lipca 2013 roku istnieje możliwość odbioru odpadów segregowanych. Odpady komunalne są wywożone do Zakładu Przetwarzania i Unieszkodliwiania Odpadów w miejscowości Czartoria w gm. Miastkowo.

Zaopatrzenie w energię elektryczną jest wystarczające. Rutkowskie zaopatrywane są w energię elektryczną ze stacji transformatorowej 110/15 kV (GPZ) w Wiźnie, która jest zasilana liniami napowietrznymi 110 kV krajowego systemu sieci WN. Sieć elektroenergetyczna jest w zadowalającym stanie technicznym.

W Rutkowskich nie istnieją lokalne zbiorcze systemy zaopatrzenia w ciepło. Budynki posiadają kotłownie indywidualne lub piece grzewcze, podstawowym paliwem grzewczym jest węgiel i drewno.

Rutkowskie nie mają podłączenia do sieci gazociągowej, mieszkańcy korzystają z butli gazowych z propanem-butanem. Istnieje jednak możliwość korzystania w przyszłości z gazu ziemnego.

4. CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA MIESZKAŃCÓW

Szczególne znaczenie dla mieszkańców Rutkowskich ma położenie ich miejscowości w otulinie Biebrzańskiego Parku Narodowego. Z punktu widzenia rozwoju turystyki ważnym obszarem jest

rozwidlenie ścieżek rowerowych. Walory te zwiększają atrakcyjność turystyczną miejscowości i przyczyniają się do zwiększania się liczby odwiedzających ją turystów.

W Rutkowskich obiektem o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców oraz sprzyjającym nawiązywaniu kontaktów społecznych jest budynek świetlicy wiejskiej. Świetlica wiejska służy do celów kulturalnych oraz zebrań mieszkańców wsi, m.in. do organizacji imprez okolicznościowych, imprez sylwestrowych i innych uroczystości kulturalno-społecznych. Jest więc obiektem ważnym dla miejscowej społeczności, dlatego ważne jest, aby budynek, w którym się znajduje był w dobrym stanie technicznym. Obecny stan techniczny wnętrza budynku jest zadowalający (w 2015 roku przeprowadzono remont parteru), natomiast z zewnątrz wymaga on prac remontowych. Teren, na którym znajduje się świetlica wiejska będzie w przyszłości ważny dla mieszkańców również z tego względu, że zostanie na nim utworzony plac zabaw i siłownia zewnętrzna, dzięki którym obiekt będzie sprzyjał nawiązywaniu kontaktów społecznych nie tylko przez dorosłych, ale także przez dzieci.

W miejscowości znajduje się także Dom Rolnika, w którym dawniej działał Klub Rolnika, a obecnie stanowi miejsce spotkań rolników – mieszkańców wsi Rutkowskie i okolicznych miejscowości.

Ważne znaczenie dla mieszkańców oraz rozwoju miejscowości Rutkowskie w kierunku agroturystycznym mają także obiekty zabytkowe zlokalizowane na terenie zarówno gminy Wizna, jak i sąsiedniej gminy Jedwane przy granicy, z którą miejscowość jest położona.

5. OCENA SŁABYCH I MOCNYCH STRON MIEJSCOWOŚCI

Mocne strony:

- położenie na terenie Zielonych Płuc Polski, w bezpośrednim sąsiedztwie Biebrzańskiego Parku Narodowego,
- atrakcyjne warunki przyrodniczo-krajobrazowe,
- korzystne położenie przy drodze powiatowej oraz połączenie komunikacyjne z miejscowością gminną – Wizną i miastem powiatowym – Łomżą,
- walory wędkarskie Biebrzy,
- dobrze rozwinięta sieć wodociągowa,
- dobre zaopatrzenie w energię elektryczną,
- warunki sprzyjające rozwojowi turystyki,
- warunki sprzyjające rozwojowi agroturystyki i rolnictwa ekologicznego,
- istnienie świetlicy wiejskiej,
- zasoby siły roboczej, zwłaszcza mężczyzn,
- niskie koszty pracy,
- brak zakładów przemysłowych zanieczyszczających środowisko naturalne,
- dobre położenie gruntów będących własnością Gminy nad rzeką Biebrzą.

Słabe strony:

- niski standard techniczny części dróg,
- brak sieci gazowej,
- brak sieci kanalizacyjnej,
- małe zainteresowanie mieszkańców segregacją odpadów,
- mała świadomość mieszkańców i brak wykorzystania potencjału tkwiącego w miejscowości,
- słabo rozwinięta baza turystyczno-gastronomiczna,

- emisja zanieczyszczeń pochodząca z indywidualnych źródeł ciepła,
- brak obiektów sportowych,
- zbyt mała w stosunku do potencjału liczba kwater agroturystycznych,
- brak miejsc zabaw dla dzieci,
- ograniczony dostęp do Internetu,
- brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- systematyczny spadek liczby ludności,
- zmniejszanie się liczby osób w wieku produkcyjnym,
- niewystarczająca liczba miejsc pracy,
- brak zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego ograniczający wielkość produkcji rolnej.

Szanse:

- rozwój przyjaznej środowisku turystyki pieszej, rowerowej i wodnej;
- rozwój wędkarstwa,
- rozwój agroturystyki i ekoturystyki oraz turystyki kwalifikowanej (kajakarstwo, ornitologia, wędkarstwo),
- rozwój podstawowej infrastruktury turystycznej (punkty gastronomiczne, miejsca noclegowe, kąpielisko),
- rozwój infrastruktury sportowej,
- budowa gazociągu magistralnego wysokiego ciśnienia,
- przebudowa i modernizacja dróg w celu zapewnienia odpowiednich standardów,
- wzrost zapotrzebowania na zdrową żywność oraz żywność produkowaną metodami ekologicznymi,
- możliwość pozyskiwania środków z funduszy unijnych i innych źródeł zewnętrznych na dofinansowanie inwestycji.

Zagrożenia:

- niekorzystne trendy demograficzne (starzenie się ludności, migracja młodych poza teren gminy),
- ukryte bezrobocie w rolnictwie,
- ograniczone środki finansowe na budowę i modernizację infrastruktury,
- silna konkurencja w procesie ubiegania się o fundusze unijne oraz inne środki zewnętrzne,
- zanieczyszczenie wód ograniczające możliwości kąpielowe,
- zbyt intensywna eksploatacja zasobów przyrodniczych,
- brak odpowiedniej bazy do prowadzenia działalności kulturalnej i sportowej.

6. KIERUNKI ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI I PLANOWANE DZIAŁANIA

Realizacja zaplanowanych zadań przyczyniających się do odnowy Rutkowskich służy również osiągnięciu celów szczegółowych rozwoju miejscowości, którymi są:

- wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich,
- poprawa estetyki i podniesienie atrakcyjności turystycznej miejscowości,
- poprawa stanu infrastruktury,
- podniesienie standardu życia mieszkańców,

- rozwijanie działalności rekreacyjno-sportowej,
- zaspokojenie potrzeb społecznych mieszkańców.

Plan będzie realizował zadania odnoszące się do sześciu priorytetów wyznaczonych dla unijnej polityki rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014 – 2020, a mianowicie:

1. Ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich.
2. Poprawa konkurencyjności wszystkich rodzajów gospodarki rolnej i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych.
3. Poprawa organizacji łańcucha żywnościowego i promowanie zarządzania ryzykiem w rolnictwie.
4. Odtwarzanie, chronienie i wzmacnianie ekosystemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa.
5. Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach: rolnym, spożywczym i leśnym.
6. Zwiększanie włączenia społecznego, ograniczanie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich.

Rozwojowi Rutkowskich sprzyjać będzie realizacja działań przedstawionych w poniższej tabeli.

Tabela 1. Zadania inwestycyjne i przedsięwzięcia aktywizujące społeczność lokalną planowane do realizacji w miejscowości Rutkowskie w latach 2016-2023

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Szacunkowy koszt zadania w PLN	Planowany termin realizacji	Źródło pozyskania środków	Cel zadania	Przeznaczenie
1.	Przebudowa i rozbudowa drogi gminnej nr 105617B Sieburczyn – Rutkowskie	700 000,00	2016-2017	PROW oraz środki własne gminy Wizna	Poprawa bezpieczeństwa i podniesienie komfortu korzystania z drogi, krótszy i łatwiejszy dostęp do usług publicznych, poprawa stanu infrastruktury transportowej, poprawa estetyki miejscowości	Poprawa infrastruktury technicznej miejscowości
2.	Przeprawa promowa przez Biebrzę	100 000	2016-2023	PROW oraz środki własne gminy Wizna	Poprawa infrastruktury turystycznej	Poprawa funkcji turystycznej miejscowości
3.	Rozwój systemu selektywnej zbiórki odpadów	10 000	2016-2023	PROW (w ramach LGD) oraz środki własne gminy Wizna	Podniesienie świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska/ekologii, Poprawa stanu infrastruktury technicznej	Funkcja ekologiczna
4.	Budowa boiska sportowego	200 000	2016-2023	PROW oraz środki własne gminy Wizna	Poprawa stanu infrastruktury sportowej, rozwój bazy sportowej, zwiększenie dostępności do niej	Zaspokojenie potrzeb rekreacyjno-sportowych
5.	Budowa placu zabaw i siłowni zewnętrznej przy świetlicy wiejskiej	25 000	2016-2023	PROW oraz środki własne gminy Wizna	Zagospodarowanie wolnego czasu dzieci i młodzieży, poprawa estetyki miejscowości, kształtowanie przestrzeni publicznej	Zaspokojenie potrzeb sportowo-rekreacyjnych

6.	Ustawienie tablic informacyjnych dla turystów oraz budowa ścieżki tematycznej	30 000	2016-2023	PROW oraz środki własne gminy Wizna	Poprawa infrastruktury turystycznej	Poprawa funkcji turystycznej miejscowości
7.	Urządzenie miejsc do wypoczynku przy ścieżkach rowerowych w m. Rutkowskie	28 000	2016-2023	PROW oraz środki własne gminy Wizna	Zwiększenie atrakcyjności turystycznej	Poprawa funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej i turystycznej miejscowości
8.	Utworzenie punktów obserwacyjnych fauny i flory	50 000	2016-2023	PROW oraz środki własne gminy Wizna	Zwiększenie atrakcyjności turystycznej	Poprawa funkcji turystycznej miejscowości
9.	Opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Rutkowskie	90 000	2017-2023	Środki własne gminy Wizna	Kształtowanie ładu przestrzennego	Zapewnienie ładu przestrzennego
10.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w m. Rutkowskie	50 000	2016-2023	PROW oraz środki własne gminy Wizna	Poprawa podstawowych usług na terenie miejscowości	Zaspokojenie potrzeb społecznych i funkcja ekologiczna
11.	Budowa: - ogniw fotowoltaicznych w miejscowości Rutkowskie - kolektorów słonecznych w miejscowości Rutkowskie	50 000	2016-2023	PROW oraz środki własne gminy Wizna	Poprawa podstawowych usług na terenie miejscowości	Zaspokojenie potrzeb społecznych i funkcja ekologiczna
12.	Remont: - budynku świetlicy wiejskiej we wsi Rutkowskie - budynku Domu rolnika we wsi Rutkowskie	150 000	2016-2023	PROW oraz środki własne gminy Wizna	Poprawa podstawowych usług na terenie miejscowości	Zaspokojenie potrzeb społeczno-kulturalnych

Większość inwestycji przedstawionych w Planie Odnowy Miejscowości Rutkowskie jest zgodna z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, konkretnie z działaniem Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich. Wszystkie zaplanowane inwestycje realizowane będą przez Gminę Wizna, spełniają więc wymóg dotyczący beneficjenta, którym w przypadku tego działania mogą być m.in. gminy. Zgodność co do zakresu działania i kryteriów dostępu przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Zgodność określonych inwestycji z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich	Inwestycje z Planu Odnowy Miejscowości Rutkowskie
<i>Działanie Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich</i>	
Zakres działania	
Poddziałanie: Inwestycje związane z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycje w energię odnawialną i w oszczędzanie energii:	
Gospodarka wodno-ściekowa	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowości Rutkowskie
Budowa lub modernizacja dróg lokalnych	Przebudowa i rozbudowa drogi gminnej nr 105617B Sieburczyn – Rutkowskie

Budowa ogniw fotowoltaicznych i kolektorów słonecznych w miejscowości Rutkowskie	
Poddziałanie: Inwestycje w tworzenie, ulepszanie lub rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji i kultury oraz powiązanej infrastruktury obejmuje m.in. operacje:	
Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne lub kształtowanie przestrzeni publicznej	a) Przeprowadzenie promowa przez Biebrzę b) Budowa boiska sportowego c) Budowa placu zabaw i siłowni zewnętrznej przy świetlicy wiejskiej d) Ustawienie tablic informacyjnych dla turystów oraz budowa ścieżki tematycznej e) Urządzenie miejsc do wypoczynku przy ścieżkach rowerowych w m. Rutkowskie f) Utworzenie punktów obserwacyjnych fauny i flory g) Remont budynku świetlicy wiejskiej i budynku Domu rolnika we wsi Rutkowskie
Kryteria dostępu	
Realizacja projektu w miejscowości należącej do gminy wiejskiej	Miejscowość Rutkowskie leży na terenie gminy wiejskiej Wizna

Plan Odnowy Miejscowości Rutkowskie jest również zgodny z Projektem Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2016-2022 dla Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania „Sąsiedzi”, konkretnie z jej celem ogólnym: „2. Wzrost atrakcyjności obszaru LGD” oraz celami szczególnymi: „2.1. Poprawa stanu infrastruktury służącej ożywieniu społeczno-gospodarczemu” i „2.2. Poprawa jakości życia mieszkańców w zgodzie z ochroną środowiska”. Realizacja zakładanych celów ma prowadzić do osiągnięcia następujących rezultatów: wzrostu liczby osób korzystających z nowopowstałych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury rekreacyjnej, sportowej, turystycznej, kulturalnej i technicznej, wzrostu liczby osób odwiedzających objęte wsparciem miejsca należące do dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne, wzrost powierzchni utworzonej i zrekultywowanej przestrzeni otwartej na obszarach wiejskich oraz wzrost liczby inicjatyw/działań związanych z ekologią i ochroną lokalnego środowiska przyrodniczego.

Osiągnięciu powyższych wskaźników służyć ma realizacja następujących rodzajów przedsięwzięć:

- budowa, przebudowa ogólnodostępnej (niekomercyjnej) infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej, kulturalnej i technicznej na obszarze LGD,
- rewitalizacja małej skali,
- inwestycje kierunkowe w zakresie funkcji turystycznych i kulturalnych obiektów z wyłączeniem funkcji jedynie sakralnej,
- inwestycje z zakresu infrastruktury społecznej,
- podniesienie świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska/ekologii.

7. WDRAŻANIE I MONITOROWANIE

Wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości Rutkowskie rozpocznie się od wprowadzenia go w życie uchwałą Rady Gminy Wizna.

System wdrażania Planu Odnowy Miejscowości realizowany będzie w oparciu o system wdrażania pomocy strukturalnej Unii Europejskiej i w oparciu o dokumenty strategiczne Gminy Wizna.

Monitorowanie każdego przedsięwzięcia, czyli dbanie o prawidłowy jego przebieg przez cały czas jego trwania, polega na systematycznym zbieraniu, zestawianiu i ocenie informacji rzeczowych i finansowych w postaci wskaźników, które opisują jego postęp i efekty. W monitorowaniu będą brały udział wszystkie podmioty realizujące poszczególne projekty oraz komórki organizacyjne Urzędu Gminy zaangażowane we wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości.